

باسمه تعالی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس روزانه تاریخ ، اخلاق و حقوق در مامایی

نام درس: تاریخ ، اخلاق و حقوق در مامایی	میزان واحد: ۱ واحد تئوری	رشته تحصیلی: مامایی	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته	محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی	مدرس: فهیمة یساری
---	-----------------------------	------------------------	---	--	----------------------

شرح درس:

دانشجویان ضمن آشنا شدن با تاریخ مامایی ایران و جهان ، سیر تحولات حرفه در طول چند قرن اخیر، تشکیل سازمانها و انجمنهای مرتبط با حرفه، با موضوعات و مسائل اخلاقی، مقررات و قوانین در مامایی، همچنین مسئولیتهای قانونی ماما، مجازات مربوطه در تخلفات و نیز حقوق سلامت باروری آشنا می گردد.

هدف کلی:

- ۱-آشنایی با تاریخ مامایی درجهان و ایران و سیر تحولات حرفه مامایی در چند قرن اخیر
- ۲-آشنایی با معیارهای اخلاقی و معنوی و کاربرد آن در زندگی شخصی و حرفه ای
- ۳-آشنایی با مقررات و قوانین مامایی (ایران و جهان) و سازمانهای قانونی مربوطه
- ۴-آشنایی با مسئولیتهای قانونی یک ماما
- ۵-آشنایی با قوانین مجازات اسلامی در زمینه تخلفات مامایی
- ۶-آشنایی با سازمانها، جمعیتهای مامایی (ایران و جهان)
- ۷- آشنایی با حقوق سلامت باروری

هدف کلی: آشناسدن با سیر تحولات مامایی، پیدایش آموزش رسمی مامایی، نقش و سهم مامایی در ادارات

محتوی درس: سیر تحولات زنان و زایمان از ابتدای زندگی بشر، مامایی قبل از تاریخ و عهد بقراط، قبل و بعد از میلاد مسیح در قرون وسطی، قبل و بعد از اسلام همراه با سیر تحولات در مسائل علمی مامایی نظیر تب زایمانی، زایمان با فورسپس، تنظیم خانواده و... ، مامایی مدرن امروز دنیا

سیر تحولات مامایی در ایران شامل قرون وسطی و رنسانس (در زمان ابن سینا یا علی بن عباس اهوازی، قبل از صفویه و بعد از صفویه ، قرون ۲۰ و ۲۱، بعد از انقلاب اسلامی - پیدایش آموزش رسمی مامایی و نیز مدارس و دانشکده ها (دولتی و غیردولتی)، تشکیل اداره مامایی در وزارت بهداشت و نقش، وظایف و فعالیت های آن، نقش و سهم مامایی در ادارات مختلف وزارت بهداشت و برنامه های بهداشتی و بسته های خدمتی و ... در خصوص ماماها

تغییر نگرش در زمینه مسائل باروری شامل پزشکی شدن (medicalization) از پزشکی درآمدن (Demedicalization) و طبیعی تلقی کردن رخدادهای باروری با طرح رویکرد پزشکی و رویکرد مامایی در ارائه خدمات باروری

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۱	۱-تاریخچه مامایی در قرن اول و دوم بعد از میلاد را شرح دهد. ۲- تاریخچه مامایی در قرون وسطی را بیان کند ۳-تاریخچه مامایی در سه قرن اخیر را شرح دهد. ۴-تاریخچه کشف علت تب زایمانی را شرح دهد. ۵-تاریخچه سزارین را توضیح دهد. ۶-سیر تحولات در مسائل علمی مامایی و مامایی مدرن امروز دنیا را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	پاور پوینت ماژیک و وایت بورد	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

هدف کلی: تعریف اخلاق، ارزش و اهمیت اخلاق

محتوای درس: تعریف اخلاق-ارزش و اهمیت اخلاق-نظریه های مختلف دانشمندان وفلاسفه درمورد اخلاق ونظر اسلام درمورد اخلاق

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۲	۱-قوانین بین المللی حرفه را بیان کند. ۲-اخلاق و اخلاق حرفه ای را تعریف کند ۳-ارزش و اهمیت اخلاق حرفه ای را بیان کند ۴-نظریه های مختلف در مورد اخلاق و اخلاق از دید اسلام را توضیح دهد ۵-کد های اخلاقی حرفه مامایی را توضیح دهد ۶- ضمانت های اخلاقی ماما در وظایف قانونی را بشناسد ۷- نحوه ارتباط ماما با همکاران را بیان نماید ۸-اصول ارتباط شغلی ماما با سایر رشته های گروه پزشکی را بداند	شناختی	سخنرانی مباحثه ای پرسش و پاسخ،	پاور پوینت ماژیک و وایت بورد	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

هدف کلی : حرفه مامایی و حفظ اسرار و روابط انسانی مربوط به این حرفه را تعریف کند.

محتوای درس: تعریف حرفه و حرفه مامایی-قوانین بین المللی اخلاق-اخلاق مامایی، ضمانتهای اخلاقی (تقوا، ایمان ، ایثار، تعهد و مسئولیت راستی در گفتار و رفتار، فروتنی و تواضع اخلاقی در عمل، ادب و خویشتن داری، وفاداری، روح خدمتگذاری)

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۳	۱-حرفه مامایی را تعریف کند ۲-ضمانتهای اخلاقی ماما در وظایف قانونی را بشناسد. ۳-نحوه ارتباط ماما با همکاران را بیان نمایید. ۴-اصول ارتباط شغلی ماما با سایر رشته های گروه پزشکی را بداند ۵- احکام بیماران در ارتباط با حرفه را بداند.	شناختی	بحث، سخنرانی	پاور پوینت ماژیک و وایت برد	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

هدف کلی : آشنایی با جنبه های اخلاقی و عاطفی رشته مامایی

محتوای درس: -روابط انسانی پویا در حمایتهای عاطفی، اطلاعاتی و ... و نیز آموزش در خصوص مادران، خانواده، جامعه و همکاران.جوانب قانونی کار مامایی و وظایف حرفه ای:شامل مسئولیتهای شغلی نظیر وقت شناسی، انضباط، لباس متحدالشکل، آداب معاشرت و...نگهداری سوابق و مدارک، پرونده بیمار، ثبت معاینات و گزارشات دستورات، اطلاع به پزشک، ارجاع، حوادث غفلت و سهل انگاری، حفظ اموال، رعایت اصول عفونتهای بیمارستانی همچنین موارد قانونی نظیر شهادت دادن، وصیت نامه و اظهارات مادر قبل از فوت، راز نگهداری و سر حرفه ای و فلسفه آن و حدود قانونی آن

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۴	۱- تعریف حرفه مامایی -قوانین بین المللی اخلاق -اخلاق مامایی - ضمانت های اخلاقی ۲-شرح وظایف قانونی و مصوب مامایی در محل های کاری مختلف ۳-قوانین استخدامی و عقد و نقض قرارداد	شناختی	سخنرانی مباحثه ای پرسش و پاسخ	پاور پوینت ماژیک و وایت برد	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

هدف کلی: آشنایی با جنبه های قانونی مربوط به رشته مامایی

محتوای درس: اهمیت قانونی تخلفات و جرائم شغلی در مامایی و مجازات آن

شرح وظایف قانونی و مصوب مامایی در محلهای کاری مختلف (مراکز بیمارستانی، مراکز بهداشتی و درمانی، دفتر کار و منزل، مراکز نظیر مراکز باروری و مشاوره ای و کلینیکهای مثلثی و...) -وظایف مدیریتی به عنوان مدیر و مقایسه ای با شرح وظایف ماماها در کشور های دیگر بویژه کشور های پیشرفته

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۵	۱-شرح وظایف مصوب مامایی در (بیمارستان، درمانگاه و ...) را بداند. ۲-قوانین دفتر کار مامایی را بداند. ۳-قوانین استخدامی را بداند. ۴-قوانین ناشی از تخلف انتظامی را بشناسد. ۵-قصور پزشکی را توضیح دهد. ۶-عواقب ناشی از سهل انگاری و تخلف انتظامی را بیان کند ۷-باز خوردهای قانونی ناشی از قصور پزشکی را بداند.	شناختی	سخنرانی مباحثه ای پرسش و پاسخ	ماژیک و وایت بورد	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

هدف کلی: شناخت مقررات استخدام مامایی و انواع کار در مامایی

محتوای درس: قوانین استخدامی و عقد و نقض قرارداد (مراکز دولتی، خصوصی و خیریه و ...) -کار در خارج از کشور- آشنایی با مسائل شرعی بانوان و احکام مربوطه

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۶	۱-قوانین استخدامی را بداند ۲-اصول کار و انضباط شغلی را توضیح دهد. ۳-نحوه شرح حال گیری و ثبت گزارشات را بداند ۴-رازداری حرفه ای را توضیح دهد ۵-اصول کار در بیمارستان (رعایت اصول عفونت های بیمارستانی، شهادت دادن و ...) را بداند	شناختی	سخنرانی مباحثه ای پرسش و پاسخ	ماژیک و وایت بورد پاورپوینت	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

جلسه ۷: امتحان میان ترم

هدف کلی: آشنایی با سازمانها وانجمنهای مامایی وقانونی مرتبط با حرفه

محتوای درس: -سازمان نظام پزشکی و حضور ماماها در آن به منظور داشتن نظام مامایی و حرفه ای (تاثیر، فوائد، نقد ها و...) -سازمان پزشکی قانونی و نحوه ارتباط ماماها با آن (تخلفات مامایی، شهادت، کارشناسی ارشد مامایی قانونی و...) -انجمن مامایی ایران قبل از انقلاب و جمعیت مامایی ایران و انجمن علمی مامایی ایران بعد از انقلاب اسلامی - آشنایی با دیگر انجمن های مرتبط که ماماها عضو آن هستند و می توانند باشند نظیر انجمن تنظیم خانواده، انجمن آموزش پزشکی و ... و نیز آشنایی با دیگر انجمنهای مردمی و خیریه مرتبط - کنفدراسیون بین المللی ماماها (ICM) و نقش و فوائد و فعالیت های آن، آشنایی با دیگر سازمانهای بین المللی مرتبط نظیر ... UNICEF, UNFPA, WHO, FIGO,

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۷	<p>۱-سازمان نظام پزشکی و گروه های که عضو این سازمان را بشناسد.</p> <p>۲-فواید عضویت در سازمان نظام پزشکی را بداند.</p> <p>۳- هیئت های انتظامی سازمان نظام پزشکی را بشناسد</p> <p>۴-فوائد وجود هیئت های انتظامی را توضیح دهد</p> <p>۵-سازمان پزشکی قانونی و نحوه ارتباط ماماها را با آن توضیح دهد.</p> <p>۶-نحوه عملکرد انجمنهای مامایی قبل و بعد از انقلاب را توضیح دهد.</p> <p>۷-در ارتباط با انجمن های مامایی و نحوه عضویت ماماها در این انجمن ها توضیح دهد</p> <p>۸-با سایر انجمن ها پی که ماماها میتوانند در آن عضو باشند، آشنا شود.</p> <p>۹-سایر سازمان های بین المللی نظیر WHO, UNICEF را بشناسد</p> <p>۱۰-نقش و فواید کنفدراسیون بین المللی ماماها ICM را توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	ماژیک و وایت برد پاورپوینت	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

هدف کلی : حقوق سلامت باروری را بفهمد و تعریف کند.

محتوای درس: حقوق انسانها در زمینه ازدواج، مسائل جنسی، بارداری و فرزندآوری، تنظیم خانواده، والدینی، حقوق کودک و ... در سطح بین المللی و داخل کشور-حقوق

باروری افراد در اهدای گامت، رحم اجاره ای، کلونینگ و ... که درس پزشکی قانونی و مامایی به جزئیات آن پرداخته می شود.

شماره جلسه	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید بتواند:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۸	۱-حقوق را تعریف کند. ۲-حقوق انسان ها را در زمینه ازدواج توضیح دهد ۳-در ارتباط با مسایل جنسی و بارداری توضیح دهد. ۴-اصول تنظیم خانواده را بداند. ۵-اصول حقوق کودک را در ایران و جهان بداند..	شناختی	سخنرانی پرسش و پاسخ	پاورپوینت	۱۲۰ دقیقه	کوئیز و مشارکت در بحث علمی (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۰٪) آزمون پایان ترم (۸۰٪)

زمان دقیقه	مراحل تدریس
۵	آمادگی
۱۰	ارزشیابی جلسه قبل
۱۰	معرفی درس و بیان اهداف
۶۰	ارائه مطالب
۱۰	استراحت
۱۰	خلاصه کردن و نتیجه گیری
۱۰	ارزشیابی جلسه کنونی
۵	تعیین تکلیف و اختتام
۱۲۰	جمع کل

منابع اصلی درس:

- ۱- کتاب کلیات پزشکی قانونی و مسمومیت ، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران-آخرین چاپ.
- ۲- تاریخ اخلاقی، مقررات مامایی و پزشکی، دکتر فرزاد قشلاقی- انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان- آخرین چاپ.
- ۳- آسیب شناسی قانونی ، نویسنده بی مایو- مترجم دکتر عابدی و همکاران- مرکز تحقیقات پزشکی قانونی- آخرین چاپ.
- ۴- کلیات پزشکی قانونی برای دستیاران و متخصصین زنان و زایمان- دکتر حسین پناهی زاده، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی- آخرین چاپ.
- ۵- اهدای گامت و جنین در درمان ناباروری - جمعی از نویسندگان مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی- انتشارات سمت- آخرین چاپ.